

Tudi današnje probleme naših gorskih kmetij avtor na splošno kar dobro pozna in označuje, opirajoč se pri tem na našo novo literaturo (Meze, Medved, Fajgelj, Markovič), do neke mere pa tudi na lastna opazovanja.

Vladimir Bračič, Prebivalstvo občine Ptuj v luči zgodovinskega razvoja. Poetovio — Ptuj 69-1969, zbornik razprav ob tisočdevetsto-letnici. Obzorja, Maribor 1969, str. 95-119.

Razprava izčrпно obravnava razvoj prebivalstva na ozemlju današnje ptujske občine in sicer po petih razdobjih: od najstarejših dob do sredine 16. stoletja, od tedaj pa do začetka 19. stoletja, od začetka 19. stoletja do prve svetovne vojne, v obdobju 1910-1948 in v zadnjih 20 letih.

Mirko Pak, Transformacija strukture prebivalstva in naselij na južnem delu Zgornjega Dravskega polja. Poetovio-Ptuj, zbornik razprav ob tisočdevetsto-letnici. Obzorja, Maribor, 1969, str. 214-225.

Avtor, ki je podrobno proučil družbenogeografski razvoj Zgornjega Dravskega polja v celoti (gl. Geografski zbornik SAZU XI), objavlja tu svoje ugotovitve o demografskih in naselbinskih spremembah za tisti del Zgornjega Dravskega polja, ki spada danes pod ptujsko občino.

S. I.

Iz ostale književnosti o Jugoslaviji in njenih pokrajinah

O c e n e

Stanoje J. Jovanović, Vogošća. Geografsko društvo BiH. Posebna izdanja, knj. III. Sarajevo 1967, 140 strani z 1 karto in 59 fotografijami med besedilom.

Sele z vključitvijo Bosne in Hercegovine v enotni jugoslovanski prostor po prvi svetovni vojni so pričela njena naravna bogastva vedno bolj pridobivati na pomenu. Še prav posebno v času, ko so nekatera odmaknjena, dotlej gospodarsko nerazvita območja v osrčju naše države zaradi vojaško-strateških položajev pridobivala na posebnem pomenu, se prične na njihovem ozemlju nagel razvoj neagrarnih dejavnosti, ki so že kmalu znatno vplivale na preoblikovanje pokrajine. Med naselja, ki so se pri tem izoblikovala v izredno kratkem času, smemo upravičeno prištevati tudi Vogošćo, industrijsko-stanovanjski predmestni predel Sarajeva.

Avtor pa nam ne prikazuje samo tega mestnega predela, temveč tudi širše območje, ki ga zajema občina Vogošća. Podobno sta orisana položaj in lega te občine, kjer so vse najpomembnejše dejavnosti prenesene v dolinski svet ob Bosni oziroma na ravnice ob njenih desnih pritokih (Vogošća, Jošanički potok) in nekaj niže ob ustju pritoka Ljubine. Tudi naravogeografske prvine zavzemajo v delu krajšo predstavitev. Osrednje poglavje »Vogošća in njena okolica v preteklosti« (str. 22-65) je najtehtnejši del Jovanovićeve knjige. V njem izvemo, da je to območje bilo poseljeno že v neolitiku, da je v rimskem času prek njega vodila pomembna žila (Sarajevo-Olovo) in da je v poznem srednjem veku bilo gosto naseljeno s Sloveni. Od leta 1435 do 1878 je mogoče tudi tod čutiti močne vplive turške vladavine. Z avstroogrsko okupacijo Bosne je na vsem zasedenem ozemlju vedno bolj čutiti prvine kapitalističnega gospodarstva. V tej dobi se je v tem predelu izredno močno razvijal Semizovac (ob ustju Ljubine) v gospodarsko-industrijsko središče območja, kjer je že 1890. leta zasvetila električna luč. Nagel vzpon je dal vzpodbudo za priseljevanje tujerodnega prebivalstva (iz Avstrije, Češke, Ogrske, Nemčije).

Še med obema vojnoma je bila Vogošća z okolico vred predvsem izletniška točka za Sarajevčane. Zaživela je leta 1937, ko so modernizirali staro turško cesto (Sarajevo-Vogošća, t. j. krak nekdanje carigradske ceste), in še posebej z letom 1938, ko so ta kraj izbrali za namestitve vojaške industrije. Po vojni so na tem mestu zgradili veliko kovinsko-industrijsko predelovalno podjetje (Pretis), ki je danes civilnega značaja in zaposluje nekaj tisoč ljudi. V zvezi z nastankom tega velikega obrata so nastala še nekatera spremljevalna podjetja.